

Kontiolahden ilmasto-ohjelma 2024–2028: vuoden 2025 toimenpiteiden seuranta ja raportointi

Ilmasto-ohjelman lähtökohdat ja tavoitteet

Kontiolahden kunnan ilmastotyö perustuu Kontiolahden kunnan ilmasto-ohjelmaan 2024–2028, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2024 § 55. Ilmasto-ohjelmassa asetetaan tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä ilmastomuutokseen sopeutumiselle, ja se ohjaa kunnan ilmastotyötä kaikilla keskeisillä sektoreilla.

Ohjelman keskeisenä tavoitteena on vähentää kunnan alueen kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta Hinku-verkoston tavoitteiden mukaisesti.

Seuranta ja raportointi

Toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain osana kunnan talouden suunnittelua ja raportointia, mikä kytkee ilmastotyön osaksi kunnan normaalia ohjaus- ja seurantajärjestelmää.

Vuoden 2025 raportti kokoaa yhteen ilmasto-ohjelman toimeenpanon etenemisen sekä keskeiset tulokset ja havainnot. Raportin tavoitteena on tuottaa ajantasainen tilannekuva ilmastotyön edistymisestä, tukea päätöksentekoa sekä vahvistaa toiminnan suunnitelmallisuutta ja vaikuttavuutta. Samalla raportti lisää toiminnan läpinäkyvyyttä ja tukee sidosryhmien osallistumista.

Ilmastotyö Kontiolahdella on poikkihallinnollista ja perustuu jatkuvaan kehittämiseen. Vuoden 2025 aikana ohjelman mukaisia toimenpiteitä on edistetty useilla sektoreilla, ja työn vaikuttavuus rakentuu pitkäjänteisestä toimeenpanosta sekä yhteistyöstä kunnan toimialojen, asukkaiden ja sidosryhmien kanssa.

Toimeenpanon tilanne 2025

Ilmasto-ohjelman toimeenpano on vuonna 2025 laajasti käynnissä. Toimenpiteitä on yhteensä 54, joista 46 on toteutuksessa, neljä on merkitty valmiiksi ja neljä suunnitteilla oleviksi. Valmiiden toimenpiteiden osuus on noin 7 % ja toteutuksessa olevien noin 85 %. Tilannetta arvioitaessa on kuitenkin huomioitava, että suuri osa toimenpiteistä on luonteeltaan jatkuvia tai vaiheittain eteneviä, jolloin niiden yksiselitteinen merkitseminen valmiiksi ei ole tarkoituksenmukaista.

Toteutuksessa olevat toimenpiteet painottuvat erityisesti kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen, maankäyttöön ja kaavoitukseen, metsien ja hiilinielujen hoitoon sekä kiertotalouden ja kestävästi liikkumisen ratkaisuihin.

Tehtävätason tarkastelu

Tehtävätasolla tarkasteltuna toimeenpano sisältää 63 varsinaista tehtävää, joista 42 on merkitty suoritetuiksi ja 21 keskeneräisiksi. Lisäksi yhdeksässä tehtävässä ei ole tehtäväkirjausta vuodelle 2025. Ohjelman käytännön toteutus on edennyt useissa kokonaisuuksissa, vaikka merkittävä osa työstä jatkuu osana toimialojen jatkuvaa toimintaa.

Valmiita toimenpiteitä on neljä, ja ne kohdistuvat energiatehokkuuden huomioimiseen kaavoituksessa, kaikille avoimien etätyöpisteiden käyttöönottoon, aurinkoenergian lupamenettelyn keventämiseen sekä öljylämmityksestä luopumiseen. Toimeenpano painottuu tekniselle toimialalle. Erityisesti ympäristöpalvelut, kiinteistöpalvelut ja maankäyttö vastaavat merkittävästä osasta toimenpiteiden edistämistä.

Yhteenveto

Toimenpiteitä	Toteutuksessa	Valmis	Suunnitteilla
54	46	4	4

Varsinaisia tehtäviä	Suoritettuja tehtäviä	Keskeneräisiä tehtäviä	Ei tehtäväkirjausta
63	42	21	9

Toimenpiteet toteutusvaiheen mukaan

Toteutusvaihe	Toimenpiteitä
Toteutuksessa	46
Valmis	4
Suunnitteilla	4

Teema	Toimenpiteitä
Energia ja kiinteistöt	16
Metsät, hiilinielut ja luonnonhoito	13
Maankäyttö, kaavoitus ja rakentaminen	12
Liikkuminen ja saavutettavuus	7
Kiertotalous, hankinnat ja jätehuolto	6

Toimenpide / tehtävä	Kuvaus tai etenemiskirjaus	Tila	Ajankohta	Vastuutaho
T01 Ampumahiihtostadionin valaistus	Kontiolahden stadionille ja hiihtoreitin varteen on tarve rakentaa säädettävä ja riittävän tehokas led-valaistus. Kontiolahdella on Suomen ainoa kansainvälisen tason ampumahiihtostadion. Kansainvälinen ampumahiihtoliitto IBU edellyttää riittävän tasoista valaistusta kilpailupaikoille, jotta maailmancup- ja maailmanmestaruuskisoja voidaan järjestää onnistuneesti.	Toteutuksessa	2025	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T01.1 Latualueen valaistuksen uusiminen	Tehokkaat ja vähän energiaa vievät ledivalot ovat käytössä	Suoritettu		
T01.2 Stadionin valaistuksen uusiminen	Tehokkaat ja vähän energiaa vievät ledivalot ovat käytössä	Kesken		
T02 Avohakkuiden reunavaikutusten lieventäminen	Jyrkkien metsänreunojen muodostumisen välttäminen avohakkuiden yhteydessä. Toimenpide minimoi tuulituho- ja kirjanpainajariskiä. Huomioidaan tapauskohtaisesti.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T02.1 Hakkuualat on rajattu maastonmuotojen mukaisesti ja alueiden reunoille jätetään suoja puustoa	Vuoden 2026 hakkuissa suunnitellut pienet avohakkuualueet sijoitettiin jatkuvan kasvatuksen kohteiden keskelle	Suoritettu		
T03 Biomassojen käytön kehittäminen	Lisää uusiutuvan energian tuotantoa, vähentää vesistöjen rehevöitymistä ja edistää kestävästä biomassan hyödyntämistä. Kehittämishankkeiden ja niiden tukemisen edistäminen. Vesistöihin valuneiden biomassojen kerääminen biokaasulaitoksille.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T03.1 Turvemassat hyötykäyttöön	Rakentamisalueen turpeet hyödynnetään maisemoinneissa ja kasvualustana	Suoritettu		
T04 Edistetään puurakentamista	Suositteluaan puurakentamista kaavoituksen ja tontinluovutusehtojen kautta. Puurakentamisen edistäminen vähentää hiilijalanjälkeä rakennuslalla, lisää uusiutuvan materiaalin käyttöä ja edistää kestävästä kaupunkikehitystä.	Suunnitteilla	Jatkuva	Tekninen osasto
T04.1 Ei tehtäväkirjausta		Ei tehtäväkirjausta		

T05 Edistetään puurakentamista	Kaavoituksella ohjataan ja suositellaan puurakentamista ohjeellisin kaavamääräyksiin, erityisesti asuin-, palvelu- ja julkisessa rakentamisessa, tukien vähähiilistä rakentamista ja uusiutuvien materiaalien käyttöä.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö
T05.1 Ei tehtäväkirjausta		Ei tehtäväkirjausta		
T06 Energiatehokkaat talotekniset laitteet	Otetaan käyttöön energiaterhokkaita taloteknisiä laitteita. Talotekniikan automatisointi uusissa rakennuksissa ja korjausrakentamisessa vähentää energiankulutusta ja alentaa kustannuksia optimoimalla lämmitys-, jäähdytys- ja valaistusjärjestelmiä sekä parantamalla eristystä ja ilmanvaihtoa. Toimenpide on jatkuva ja toteutusta seurataan hankkeiden etenemisen mukaisesti. Tarkemmat tiedot käsitellään talousarviossa.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T06.1 Peltosirkun ja Aamuvirkun päiväkodin viilennysyksiköiden asennus	Päivystävään päiväkotiin asennetaan viilennysyksiköt	Kesken		
T07 Energiaterhokkuus kaavoituksessa	Selvitetään energiaterhokkuuskriteerien käyttöä asemakaavoituksessa ja tontinluovutusehdoissa. Vaikutuksena on energiaterhokkuuden lisääntyminen rakennusprojekteissa, mikä vähentää energiankulutusta ja edistää kestäväää kehitystä ympäristön kannalta.	Valmis	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö
T07.1 Vellamon alueen energiaterhokkuus selvitys	Selvitettiin eri vaihtoehtoja alueen lämmitykseen	Suoritettu		
T08 Heikkotuottoiset turvemetsät pois metsätaloudesta	Heikkotuottoisten turvemaametsien jättäminen aktiivisen metsätalouden ulkopuolelle. Heikkotuottoisten turvemaametsien aktiivisen metsätalouden ulkopuolelle jättäminen edistää luonnon monimuotoisuutta, säilyttää hiilinieluja, suojaa vesistöjä ja tarjoaa virkistysmahdollisuuksia.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T08.1 Suolaikkujen jättäminen hakuutoiminnan ulkopuolelle	Rajataan heikkokasvuiset turvemaat metsätaloustoimien ulkopuolelle metsäsuunnitelmassa	Suoritettu		
T09 Hiilinieluja tukevat maapoliittiset linjaukset	Hiilinielujen suojelemiseen ja kasvattamiseen tähtäävät maapoliittiset linjaukset. Talousarviossa huomioidaan hiilijalanjäljen pienentäminen (maankäyttö ja valvonta). Toimenpide edistää ilmastomuutoksen hillitsemistä ja lisää luonnon ekosysteemien elinvoimaisuutta.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö

T09.1 Lisäämme metsäpinta-alaa	Metsitämme kunnan omistamilta mailta metsättömiä alueita.	Suoritettu		
T10 Hoidetaan metsiä runsaspuustoisina	Eri-ikäisrakenteista metsänkäsittelyä käytetään alueella, jonne se soveltuu. Metsien hoitaminen runsaspuustoisina voi lisätä luonnon monimuotoisuutta, parantaa ekosysteemin rakennetta ja vahvistaa metsien kykyä sitoa hiiltä ilmakehästä. Lisäksi se voi tukea metsien vastustuskykyä ilmastonmuutoksen vaikutuksia vastaan. Talousmetsien käyttösuunnitelman mukainen aikataulu ja toteutus.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T10.1 Jatkuvan kasvatuksen suosiminen metsänhoitotoimenpiteenä	Vuoden 2026 hakkuut toteutetaan pääosin jatkuvan kasvatuksen hakkuina	Kesken		
T11 Hukkalämmön hyödyntäminen	Kiinteistöissä on käytössä kiinteistökohtainen, etäyhteydellä toimiva automatiikka. Toimenpiteeseen kuuluu vanhojen korvaaminen uusilla laitteilla. Energiatehokkaat talotekniset laitteet vähentävät energiankulutusta ja siten pienentävät ympäristövaikutuksia ja energiakustannuksia.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T11.1 Hukkalämmön hyödyntämistä on selvitetty mm. jäähallin jäähdytyskoneen uusimisen yhteydessä	Hukkalämmön hyödyntäminen kiinteistöissä	Suoritettu		
T12 Huomioidaan puurakentaminen kilpailutuksissa	Huomioidaan puurakentaminen uusien rakennusten toteutuksen kilpailutuksissa. Tavoitteena on edistää kestävä ja ympäristöystävällistä rakentamista sekä hyödyntää puun monipuolisia ominaisuuksia rakennusten toteuttamisessa. Tämä sisältää puurakenteisten ratkaisujen tarkastelun ja arvioinnin rakennusprojektien suunnitteluvaiheessa sekä tarvittaessa suositaa puun käyttöä rakennusmateriaalina tarjouspyynnöissä ja kilpailutuksissa.	Suunnitteilla	Jatkuva	Tekninen osasto
T12.1 Onttolan liikuntahalli, suunnittelun aloitus 2025 ja toteutus 2026.		Kesken		
T13 Hyödynnetään uusiomateriaaleja	Edistetään ja tehostetaan uusiomateriaalien hyödyntämistä. Huomioidaan aina maanrakennuksessa. Betonimurskan käyttö suositeltavaa, mikäli saatavilla ja kustannusten osalta kannattavaa.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto
T13.1 Järviruokosilpun hyötykäyttö istutusalueilla katteena ja huussikuivikkeena	Testataan aineksen käyttökelpoisuutta ja tuotantomenetelmiä lähialueen materiaaleista	Suoritettu		

T13.2 Purettavien rakennusten betonimurska hyödynnetään maanrakentamisessa	Terveyskeskuksen betonimurska hyödynnetään Lehmonkankaan katuverkkoon	Kesken		
T14 Ilmastokestävät hankinnat	16.4.2026: Hankintaohjetta ei ole päivitetty v. 2025 aikana, koska hankintalain muutos on edelleen kesken. Päivitetään ohje heti (tarkoitus v. 2026 aikana), kun uusi hankintalaki on selvä ja sen mahdolliset muutokset.	Toteutuksessa	2026	Hallinto-osasto
T14.1 Hankintaohjeen päivitys	Talousarviossa vuodelle 2025 asetettu tavoitteeksi hankintaohjeen päivittäminen. Hankintaohjeen päivittäminen ilmastokriteerit huomioiden. Hankintaohjeen päivittäminen ilmastokriteerit huomioiden sisältää muun muassa uusiutuvan ja vähähiilisen sähkön ostamisen, energiatehokkuusauditoinnit, ympäristökriteerien käytön, ilmastokestävien liikennepalveluiden harkinnan, työkonien polttoainevaatimusten selvittämisen ja kiertotalousratkaisujen edistämisen. 16.4.2026: Hankintaohjetta ei ole päivitetty v. 2025 aikana, koska hankintalain muutos on edelleen kesken. Päivitetään ohje heti (tarkoitus v. 2026 aikana), kun uusi hankintalaki on selvä ja sen mahdolliset muutokset.	Kesken		
T14.2 Hankinnat, joissa ilmastoasiat on huomioitu	Tehtävässä seurataan vuosittain toteutuneita hankintoja. 16.4.2026: seurantaa tehdään siten kuin pystytään oman työn ohessa.	Kesken		
T15 Ilmastonmuutosta hillitsevät kaavamääräykset	Ilmastonmuutosta hillitsevien kaavamääräysten ja rakennustapaohjeiden kehittäminen ja käyttöönotto. Perustuu vapaaehtoisuuteen, mutta toimenpidettä kehitetään. Ilmastonmuutosta hillitsevien kaavamääräysten ja rakennustapaohjeiden kehittäminen ja käyttöönotto voi merkittävästi vähentää rakennusten energiankulutusta, kasvihuonekaasupäästöjä ja ympäristövaikutuksia.	Suunnitteilla	Jatkuva	Tekninen osasto, maankäyttö
T15.1 Huomioimme maankäytön suunnittelussa ilmastonmuutosta hillitsevät kaavamääräykset	Kaavoituksessa on osoitettu jalankululle ja pyöräilylle (kestävä liikkuminen) varatut alueet. Työpaikka-alueet osoitetaan saavutettaville alueille. Nämä vähentävät liikenteen kokonaispäästöjä ja kannustaa arjen vähäpäästöiseen liikkumiseen.	Suoritettu		
T16 Jatkovapeitteisen kasvatuksen edistäminen	Jatkovapeitteinen kasvatusta säilyttää jatkuvan kasvillisuuden peitteen, tukien luonnon monimuotoisuutta ja vähentäen maaperän eroosiota, mikä parantaa metsäekosysteemin terveyttä. Talousmetsien käyttösuunnitelman mukainen aikataulu ja toteutus.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T16.1 Jatkuvan kasvatuksen hakkuita suositellaan yhtiöille	Jaamankankaan metsiä on paikoin yläharvennettu ja jatkettu kiertoaika ja puustoa kasvatetaan jatkovapeitteisenä	Suoritettu		

T17 Joutoalueiden ja heikkotuottoisten maiden metsitys	Joutoalueiden ja heikkotuottoisten peltojen metsittäminen edistää hiilensidontaa ja tarjoaa taloudellisia mahdollisuuksia. Talousmetsien käyttösuunnitelman mukainen aikataulu ja toteutus.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T17.1 Peltoja ja entisiä turvemaita metsitetään	Kyyrönsuon avoimeksi jääneet alueet lannoitetaan tuhalla ja metsitetään. Entisiä peltoja metsitetään.	Kesken		
T17.2 Kiviniemen vanhat maisemallisesti arvottomat pellot metsitetään	Kiviniemen Ahosaaren pellot, joilla ei ole maisema-arvoja, metsitettiin kesällä 2025	Suoritettu		
T18 Kaikille avoimet etätyöpisteet	Etätyöpisteet sijaitsevat kirkonkylän kirjastossa ja Lehmon palvelukeskuksessa. Etätyötilat mahdollistavat työskentelyn lähempänä kotia ja tätä kautta voivat vähentää liikenteen päästöjä. Perustettu vuonna 2022 ja jatkokehittämistyötä tehdään.	Valmis	2025	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T18.1 Seurataan etätyöpisteiden käyttöastetta	Puututaan epämääräisiin ja pitkiin varauksiin. Lisätään tiloja, jos tarvetta	Suoritettu		
T19 Kevennetään aurinkoenergian lupamenettelyä	Yksityisten aurinkoenergian tuottajien lupamenettelyä kevennettiin. Toimenpiteellä on potentiaalia kannustaa yksityisiä aurinkoenergian tuottajia investoimaan aurinkopaneelijärjestelmiin, joka vähentää fossiilisten energialähteiden käyttöä, vähentää päästöjä ja lisää energiaomavaraisuutta.	Valmis	2025	Tekninen osasto / rakennusvalvonta
T19.1 Kontiolahden rakennusjärjestystä päivitettiin 2024; rakennusjärjestys tuli voimaan 2025.		Suoritettu		
T20 Kevyen liikenteen talvikunnossapito	Kevyen liikenteen väylien talvikunnossapidon ylläpito varmistaa, että pyöräily ja jalankulku ovat turvallisia ja mahdollisia myös talvella. Tämä edistää liikenneturvallisuutta ja helpottaa ihmisten liikkumista ympäri vuoden, vähentäen riippuvuutta autoilusta ja liikenteen aiheuttamia päästöjä.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto
T20.1 Talvikunnossapidon kilpailutus	Keskeisten kevyen liikenteen väylien talvihoidon laatu on määritelty kilpailutuksessa	Suoritettu		
T21 Kevyen liikenteen väyläverkoston laajentaminen	Pyöräilyn ja jalankulun kehittämisohjelma 2040 mukainen toteutus. Pyöräilyverkon palvelutasoa on parannettu pääreittien opastuksilla ja merkintämaalauksilla. Kevyen liikenteen väyläverkoston laajentaminen edistää kestävästä liikkumista, vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja vähentää liikenteen aiheuttamia päästöjä.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto

T21.1 Puntarikoskenttien ja Kuurna-Kulhontien kevyen liikenteen väylien rakentaminen	Elinvoimakokeskuksen toimenpideselvitys valmistunut molempien kevyen liikenteen väylien osalta.	Suoritettu		
T22 Kosteikot ja ojituksen patoaminen	Ojien patoaminen hallitusti liian tehokkaasti kuivatetuilla kohteilla. Vesiensuojelukosteikkoja tehty ja uusia ojituksia ei tehdä. Ojien hallittu patoaminen liian tehokkaasti kuivatetuilla kohteilla auttaa palauttamaan luontaisen kosteustason, säilyttäen ja elvyttään kosteikkojen ekosysteemejä. Talousmetsien käyttösuunnitelman mukainen aikataulu ja toteutus.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T22.1 Tuomipuron vedet ohjattiin ojista vanhaan uomaan		Suoritettu		
T22.2 Hulevesikosteikoiden tarkkailu ja parantaminen	Seurataan hulevesikosteikoiden täyttymistä ja parannellaan puuainesseinämällä Asemankylän kosteikkoa	Kesken		
T23 Lahopuun määrän kasvattaminen	Lahopuun lisääminen lisää metsäekosysteemin monimuotoisuutta, ravinteiden kiertoa ja hiilen varastointia, vahvistaen samalla ekosysteemin vakautta.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto, ympäristöpalvelut
T23.1 Jätetään hakkuualueelle maalahopuuta ja tiedotetaan toimista alueella	Vierevänniemen hakkuissa jätettiin maalahopuuta. Ei anneta ihmisten kerätä polttopuiksi kuin tuoretta puuta	Suoritettu		
T24 Lajittelua tehostavat jätehuoltomääräykset	Tehokkaaseen jätteen lajitteluun ohjaavat jätehuoltomääräykset. Biojätteiden erilliskeräysvelvoite laajenee heinäkuussa 2024 koskemaan kaikkia kiinteistöjä yli 10 000 asukkaan taajamassa. Erilliskeräysvelvoite koskee Onttolaa, Lehmoa ja Kulhoa.	Toteutuksessa	Jatkuva	Puhas Oy
T24.1 Tarkastellaan jätehuoltomääräysten päivitystarvetta	Tarkastellaan miten määräykset toimivat ja pitääkö niitä päivittää uusien säädösten myötä	Suoritettu		
T25 Luovutaan öljylämmityksestä	Selvitetään ja toteutetaan öljylämmitteisten kiinteistöjen lämmitystapamuutokset. Öljylämmitteisten kiinteistöjen lukumäärä vuonna 2024 on 6. Vuoteen 2030 mennessä öljylämmityksestä luovutaan kaikissa niissä kiinteistöissä, joiden käyttö jatkuu. Kiinteistön ylläpitokustannukset, öljyn käyttö ja kasvihuonekaasupäästöt vähenevät. Kulhon koulun selvitys on valmis, toteutus 6/2024. Ahokkalan koulun ja päiväkodin ajoitus tarkentamatta.	Valmis	2024	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut

T25.1 Kulhon koulun lämmitysmuodon uudistaminen	Siirrytty öljylämmityksestä vesi-ilmalämpöpumppujärjestelmään (VILP)	Suoritettu		
T25.2 Iiksen entisen koulun myynti	Luovuttu yhdestä öljylämmitteisestä kiinteistöstä, kunnassa jäljellä jatkossa enää 3 öljylämmitteistä kohdetta.	Suoritettu		
T26 Lämmitys- ja ilmanvaihtoasetusten optimointi	Kiinteistökohteissa on käytössä etäohjattu automatiikka. Tulevaisuudessa vanhoja järjestelmiä päivitetään edelleen uusiin versioihin. Oikein säädetyt ja optimoidut järjestelmät vähentävät energiankulutusta ja siten pienentävät lämmityskustannuksia	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T26.1 Kiinteistöjen ilmanvaihdon ja lämmityksen seuranta	Kiinteistöhoidon jatkuva seuranta Schneiderin valvomon kautta	Suoritettu		
T27 Lämmön talteenotto	Lämmön talteenoton hyödyntäminen. Lämmön talteenotto vähentää tarvetta käyttää lisää energiaa lämmitykseen tai jäähdytykseen, mikä johtaa energiansäästöön ja samalla kustannussäästöihin.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T27.1 Uusien ja peruskorjattavien rakennusten suunnittelussa huomioidaan nykyaikaiset lämmön talteenottojärjestelmät	Nykyaikaiset ja energiatehokkaat LTO:t	Kesken		
T28 Lämpöpumppujen käyttöönotto	Lämpöpumppujen käyttöönotto kunnan omistamissa rakennuksissa. Lämpöpumppuja asennetaan erityisesti sähkölämmitteisten kiinteistöjen osalta.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T28.1 Kirkonkylällä Siun Työterveyden tiloihin lisätty ilmalämpöpumput	Ilmalämpöpumppujen asennus	Suoritettu		
T29 Maaperän optimointi ja tilan parantaminen	Orgaanisen aineksen lisääminen maaperään ja maanparannuksen optimointi. Kannot vesiensuojelun rakenteena on toteutettu Kyyrönsuolla. Toimenpide parantaa maan rakennetta ja ravinteiden pidätyskykyä, edistäen siten kasvien kasvua ja maaperän terveyttä. Lisäksi se voi vähentää maaperän eroosiota ja hiilen vapautumista ilmakehään.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto, ympäristöpalvelut
T29.1 Biohiilen käyttö valumavesien puhdistukseen	Biohiili säilyy hiilivarastona maaperässä ja suodattimena maaperässä pitkän aikaa. Biohiili puhdistaa valumavesiä	Kesken		

T29.2 Biohiiltä lisätään kasvualustoihin	Biohiili säilyy kasvualustassa pitkään ja toimii hiilivarastona	Suoritettu		
T30 Metsien nopea ja tehokas uudistaminen	Nopea ja tehokas metsien uudistaminen edistää hiilinielujen syntymistä. Talousmetsien käyttösuunnitelman mukainen aikataulu ja toteutus.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T30.1 Ahosaaren peltotilkkujen metsitys	Kuusen taimien istutus	Suoritettu		
T30.2 Entisiä peltoja ja joutomaita metsitetään	Varparannan palvelukeskuksen ja Lehmosta ostettuja peltoja metsitetään.	Kesken		
T31 Metsäpalojen torjunta	Metsäpalojen torjunta ja torjuntavalmiuden ylläpitäminen. Metsäpalojen torjunta ja valmiuden ylläpito säilyttävät metsien hiilinielut ja suojelevat lajien elinympäristöjä, edistäen näin ilmastonmuutoksen hillintää ja luonnon monimuotoisuutta. Taajamametsien käyttösuunnitelman & metsätalousmetsien käyttösuunnitelman mukainen toteutus ja aikataulutus,	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T31.1 Valistetaan asukkaita ja retkeilijöitä järkevästä tulen käytöstä	Kierrätetään puutarhajätteet energiaksi lämpölaitoksiin tontilla polttamisen sijaan	Suoritettu		
T31.2 Puututaan luvattomaan jätemateriaalin ja risujen polttoon	Jätettä pyritään hävittämään polttamalla kierrättämisen sijaan. Luvattomasta polttamisesta on levinnyt metsäpaloja	Suoritettu		
T32 Parannetaan joukkoliikenteen toimivuutta	Parannetaan joukkoliikenteen palvelutasoa, matkaketjuja sekä järjestetään käyttömaksualennuksia ja kampanjoita julkisen liikenteen edistämiseksi. Tavoiteltuna vaikutuksena on joukkoliikenteen käytön lisääntyminen, yksityisautoilun väheneminen ja siten liikenteen päästöjen aleneminen, samalla edistäen kestävästä liikkumisesta. Joukkoliikenteen kilpailutus käynnissä, Joensuu, Liperi ja Kontiolahti. Indikaattori: nousumäärät, palaute.16.4.2026: Lehmon alueella joukkoliikenteen käyttö on lisääntynyt, mutta kustannuspaineet ovat kovat ja v. 2025 joukkoliikenteen budjetti ylittyi melkein 200 000 eurolla. Tämän takia v. 2026 on mm. karsittava vähäliikenteisiä vuoroja.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto
T32.1 Nousumäärät	v. 2025 joukkoliikenteen käyttö on lisääntynyt erityisesti Lehmon alueella	Suoritettu		

T33 Parannetaan rakennusten eristystä	Vahvistetaan rakennuksen eristystä ja tiivyyttä lisäeristyksellä sekä tiivistyksillä energiatehokkuuden parantamiseksi. Rakennuksen eristyksen ja tiiviyden vahvistamisella lisäeristyksellä ja tiivistyksillä saavutetaan alhaisempia energiakustannuksia ja nopeampia taloudellisia hyötyjä energiatehokkuuden parantuessa.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T33.1 Rakennusten tiiveyttä ja sisäilmaolosuhteita parannettu nykyaikaisilla tiivistystuotteilla kuten ElaProof	Peruskorjauskohteiden tiivistyskorjaukset	Suoritettu		
T34 Pidennetään metsienkäytön kiertoaikaa	Pidempi kiertoaika mahdollistaa monimuotoisemman metsärakenteen kehittymisen, mikä edelleen tukee ekosysteemin vakautta ja kykyä vastata muutoksiin. Talousmetsien käyttösuunnitelman mukainen aikataulu ja toteutus.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T34.1 Suositaan jatkuvaa kasvatusta ja annetaan metsien uudistua luontaisesti	Varuskunnan Sairaalasuoyn ympäristön metsissä toteutettiin jatkuvaan kasvatukseen tähtäviä hakkuita ja metsien kiertoaikaa jatkettiin.	Suoritettu		
T35 Polkupyörien pysäköintiratkaisujen parantaminen	Pyöräilyn ja jalankulun kehittämissuunnitelma 2040 mukainen toteutus. Polkupyörien pysäköintiratkaisujen parantaminen edistää pyöräilyn houkuttelevuutta ja käyttöä.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto
T35.1 Ei tehtäväkirjausta		Ei tehtäväkirjausta		
T36 Puuston säästäminen kaavamääräyksissä	Puun säästäminen kaavamääräyksillä voi säilyttää luonnon monimuotoisuutta, sitoa hiiltä, parantaa maisemaa ja viihtyisyyttä.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö
T36.1 Puuston säilyttämiseen tähtäävät kaavamääräykset ja -merkinnät	Kaavoituksessa kiinnitetään erityistä huomiota määräyksiin ja merkintöihin, joilla voidaan säästää puustoa kuten esim. puuston säilyttäminen tonteilla, massiivisten pengerrysten tai laajojen kaivuutöiden rajoittaminen.	Kesken		
T37 Rakentaminen kävely- ja joukkoliikennevyöhykkeille	Ohjataan rakentamista jalankulku- ja joukkoliikennevyöhykkeille. Rakentamisen ohjaaminen jalankulku- ja joukkoliikennevyöhykkeille vähentää autoilua, parantaa liikenteen sujuvuutta.	Suunnitteilla	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö
T37.1 Ei tehtäväkirjausta		Ei tehtäväkirjausta		

T38 Saavutettavat lähipalvelut kestävästi	Kunnan lähipalveluiden saavutettavuuden turvaaminen kestävin kulkumuodoin. Kunnan lähipalveluiden saavutettavuuden turvaaminen kestävin kulkumuodoin edistää ympäristöystävällisyyttä, terveyttä ja sosiaalista osallisuutta samalla kun vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö
T38.1 Asemakaavoitusta suoritetaan yhdyskuntarakennetta tiivistämällä	Asemakaavoitusta on tehty tiivistämällä ja taajamarakennetta eheyttämällä. Uusia irrallisia alueita ei ole käynnistetty.	Kesken		
T39 Saavutettavat lähipalvelut kestävästi	Uusi asutus ohjataan olemassa olevien tai kehittyvien palvelukeskittymien yhteyteen kuten koulu, päiväkot, lähikauppa, joukkoliikenteen solmukohta. Keskusta- ja alakeskusrakenteita vahvistetaan, eikä hajauteta palveluja uusille erillisalueille. Toimintojen sekoittumista sallitaan (asuminen – palvelut – työpaikat), erityisesti keskusta- ja taajama-alueilla.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö
T39.1 Ei tehtäväkirjausta		Ei tehtäväkirjausta		
T40 Sähköautojen latauspisteet	Sähkö/hybridiautojen latausasemien lisäämisellä vastataan lisääntyneeseen kysyntään ja laajennetaan latausasemien verkostoa. Mahdollistaa sähkö/hybridikulkuneuvojen määrän kasvun liikenteessä. Toimenpiteessä reagoidaan tarpeen mukaan.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto
T40.1 Kunnan virastotalojen sähköautojen latausasemien rakentaminen	Lisäämme Koulukuja 2 paikoitusalueelle 4 uutta pistokepaikkaa kaikkien käytettäväksi	Kesken		
T40.2 Sähköautojen latausmahdollisuutta parannettu Kirkonkylällä ja Lehmassa	Lehmon koululla 6 latauspistettä ja Kirkonkylällä 6 latauspistettä	Suoritettu		
T41 Taajamien viher- ja hiilinielupuistot	Viheralueiden ja hiilinielupuistojen rakentaminen taajama-alueille. Hiilinieluja parannettu ja hulevesien hallinta keskiössä. Viheralueiden ja hiilinielupuistojen rakentaminen taajama-alueille edistää ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja lisää luonnon monimuotoisuutta.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut
T41.1 Lisätään taajamapuistojen kasvualustaan biohiiltä	Kasvualustasta saadaan biohiilisyksellä hiilivarasto ja kasvualusta veden ja ravinteiden pidätyskyky paranee	Suoritettu		
T41.2 Lannoitetaan puistoja biologisilla lannoitteilla ja kokeillaan ruokosilppua kasvualustan katteena	Käytetään keinolannoitteen sijaan biologisia kierrätyslannoitteita	Kesken		

T42 Talotekniikan automatisointi	Talotekniikan automatisointi uusissa rakennuksissa ja korjausrakentamisen yhteydessä. Toimenpide on jatkuva ja toteutusta seurataan hankkeiden etenemisen mukaisesti. Tarkemmat tiedot käsitellään talousarviossa vuosittain.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T42.1 Kylmäojan koulun, liikuntasalin ja päiväkodin RAU-modernisointi tasolle 2	Kylmäojan koulun RAU-modernisointi tasolle 2 13 700 euroa.	Kesken		
T43 Tehostetaan jätteiden kierrätystä kiinteistöissä	Parannetaan eri jätejakeiden kierrätysastetta kunnan kiinteistöissä. Tavoitteena on kunnan kiinteistöjen eri jätejakeiden kierrätysasteen paraneminen.	Toteutuksessa	Jatkuva	Kaikki osastot
T43.1 Kunnan kiinteistöjen jätelajikkeet tarkistettu	Kiinteistöjen jätelajikkeiden keräys huomioitu ja järjestetty	Suoritettu		
T44 Tiivis ja eheä yhdyskuntarakenne	Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen, täydennysrakentaminen. Täydennetään nykyisiä asuinalueita (Lehmo, Onttola, Kontioniemi ja kirkonkylä) strategisen yleiskaavan mukaisesti, tavoitevuosi 2040	Toteutuksessa	2040	Tekninen osasto / maankäyttö
T44.1 Asemakaavoitusta suoritetaan yhdyskuntarakennetta tiivistämällä	Uusia kaava-alueita on suunniteltu taajama-alueiden yhteyteen/väliin esim. Vellamo, Raatesuo, Terveysaseman asemakaavamuutos.	Kesken		
T45 Tilatehokas ja muunneltava rakennussuunnittelu	Huomioidaan tilatehokkuus ja muunneltavuus rakennussuunnittelussa. Tehokkaampi muunneltavuus mahdollistaa joustavamman tilankäytön ja optimoi resurssien käyttöä.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / kuntatekniikka
T45.1 Ei tehtäväkirjausta		Ei tehtäväkirjausta		
T46 Tuetaan uusiutuvan energian tuotantoa	Tuetaan aurinko-, tuulivoima- ja biokaasutuotannon edellytyksiä kunnan sisällä. Tavoitteena on edistää uusiutuvan sähkön tuotantoa Kontiolahdella sujuvalla lupamenettelyllä.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / maankäyttö
T46.1 Aurinkovoimala-alueiden toteutumisen mahdollistaminen	Kyyrönsuon aurinkovoimakaava on lainvoimainen. Kyyrönsuo, Pöllönsuo sekä Linnunsuo esitetty nopean kehittämisen alueiksi.	Suoritettu		
T47 Turvemaiden kestävä hoito ja hyödyntäminen	Turvetuotannosta poistuneiden suonpohjien ilmastokestävä jatkokäyttö. Ennallistaminen turvemaametsäkohteilla, joilla metsätalous ei ole kannattavaa. Koskee erityisesti Kyyrönsuota ja Linnunsuota.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto / ympäristöpalvelut

T47.1 Vältetään turhaa ojittamista	Pidetään puusto runsaana ja haihduttavana, niin ettei alueita ole tarvetta uudisojittaa	Suoritettu		
T47.2 Valmistaudutaan alueiden ekologiseen kompensaatioon	Valmistellaan ja tarkastellaan yleiskaavatyön ohessa rakentamisen kompensaatiomahdollisuuksia	Kesken		
T48 Uusiutuvan energian tuotanto	Kunnan oma uusiutuvan energian tuotanto. Kunnan omalla uusiutuvan energian tuotannolla voidaan samanaikaisesti vähentää päästöjä ja säästää kustannuksia. Toimenpiteiden toteutumista raportoidaan kerran vuodessa.	Toteutuksessa	Jatkuva	Tekninen osasto
T48.1 Ei tehtäväkirjausta		Ei tehtäväkirjausta		
T49 Valaistuksen päivitys LED-tekniikkaan	Valaistuksen vaihto energiatehokkaaseen LED-tekniikkaan. 95 % kaikesta katu- ja liikuntapaikkojen valaistuksesta on siirtynyt LED-tekniikkaan. Kiinteistökohtaisissa valaistuksissa siirrytty LED-tekniikkaan. Tulevia kohteita liikunta- ja jäähallit. Vuodelle 2026 investoidaan 200 000 € koulujen, päiväkotien ja palveluasumisyksiköiden valaistuksen uusimiseen.	Toteutuksessa	2025	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T49.1 Lehmon kirjaston valaistusmuutos, vanhat loisteputket	LED-valaistukseen päivittäminen	Suoritettu		
T49.2 Lehmon yhtenäiskoulun E-siiven valaistusmuutos, vanhat loisteputket	LED-valaistukseen päivittäminen	Suoritettu		
T49.3 Vapaa-aikatalon (kirjaston) valaistusmuutos, vanhat loisteputket	Kirkonkylällä sijaitsevan kirjaston LED-valaistuksen päivittäminen	Suoritettu		
T49.4 Kulhon koulun liikuntasalin valaistusmuutos, vanhat loisteputket	LED-valaistuksen päivittäminen	Suoritettu		
T49.5 Kylmäojan koulun kirjastoalueen valaistusmuutos, vanhat loisteputket	LED-valaistuksen päivittäminen	Suoritettu		
T49.6 Varparannan koulun liikuntasalin ja aulan valaistusmuutos, vanhat loisteputket	LED-valaistuksen päivittäminen	Suoritettu		

T49.7 Kirkonkylän yhtenäiskoulun
valaistusmuutokset, vanhat loisteputket

LED-valaistuksen päivittäminen useassa eri siivessä

Suoritettu

T50 Vettä säästävät ratkaisut

Tavoitteena on tehostaa hallinnollista työtä ottamalla käyttöön etäluettavat vesimittarit ja uusi asiakastieto- ja laskutusjärjestelmä.

Toteutuksessa

Jatkuva

Tekninen osasto /
kiinteistöpalvelut

T50.1 Ei tehtäväkirjausta

Ei
tehtäväkirjausta

T51 Vähennetään ruokahävikkiä

Ruokahävikin vähentäminen kouluissa ja päiväkodeissa. Koululla pilotoidaan kameratekniikkaan, pystytään seuraamaan ja analysoimaan hävikin ja käytön määrää. Kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa seurataan ja kirjataan päivittäin ruokahävikin määrää. Vuoden 2025 ruokahävikin vähennystavoite on -5 % vuoden 2024 hävikkimäärästä.

Toteutuksessa

Jatkuva

Tekninen osasto &
Ruokapalvelut ja
sivistys

T51.1 Ruokahävikin vähentäminen

Kameratekniikan pilotointi on menossa, kamerat eivät ole vielä käytössä. Kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa seurataan ja kirjataan päivittäin ruokahävikin määrää. Vuoden 2025 ruokahävikin vähennystavoitetta (-5 % vuoden 2024 hävikistä) ei saavutettu. Ruokahävikki lisääntyi koko ruokapalveluissa 6 %. Lisääntyneeseen määrään vaikutti mm. se, että kaikilla kouluilla kasvisruokavaihtoehto tuli vapaasti otettavaksi vaihtoehdoksi 08/25. Tämä haastoi ruokamäärien ennustamisessa. Jatkamme ruokahävikin vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä vuonna 2026. Vähennystavoite on -5 % vuoden 2025 ruokahävikin määrästä.

Kesken

T52 Vähäpäästöiset energiaratkaisut rakentamisessa

Selvitetään eri vähäpäästöisten energiaratkaisuiden soveltuvuus uudiskohteisiin. (maalämpö, aurinkoenergia, ilma- tai ilma-vesilämpöpumput)

Toteutuksessa

Jatkuva

Tekninen osasto

T52.1 Uusien kohteiden suunnittelussa huomioidaan vähäpäästöiset energiaratkaisut

Onttolan liikuntahallin ja Uuron päiväkodin suunnittelussa huomioidaan vähäpäästöiset energiaratkaisut

Kesken

T53 Vähäpäästöiset kunnan ajoneuvot

Vähäpäästöinen liikenne kunnan omilla kulkuneuvoilla. Mahdollistetaan siirtyminen vähäpäästöiseen liikenteeseen kunnan omassa toiminnassa. Kunnalla tällä hetkellä käytössä 13 ajoneuvoa, joista kolme on täyssähköisiä. Siirtymisen vähäpäästöiseen liikenteeseen omassa toiminnassa vähentää ajoneuvojen päästöjä ja edistetään ympäristöystävällisempää liikkumista.

Toteutuksessa

Jatkuva

Hallinto-osasto

T53.1 Ei tehtäväkirjausta

Ei
tehtäväkirjausta

T54 Älykkäät valaistusjärjestelmät	Käyttöön otetaan älykkäät valaistuksen ohjausjärjestelmät. Toimenpiteen kautta saadaan säästöjä energiankulutuksessa ja kustannuksissa pitkällä aikavälillä. Käytössä osittain tällä hetkellä mm. kouluissa ja päiväkodeissa. Liikuntapaikoissa potentiaalia (mm. liiketunnistus, ohjelmoitava valaistuksenohjaus).	Toteutuksessa 2025	Tekninen osasto / kiinteistöpalvelut
T54.1 LED- valaistuksen uusimisessa huomioitu älyratkaisut	Himmennykset, liiketunnistimet huomioitu valaistuksen uusimisen yhteydessä	Suoritettu	